

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

عنوان:

بررسی راهبردهای یادگیری دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین

استاد راهنما:

فریبا زاهدی فر

مجریان:

فرزانه قاسم پور

چکیده:

زمینه: یکی از عوامل موفقیت تحصیلی دانشجویان، توجه به مؤلفه های اثرگذار در یادگیری است. راهبردهای یادگیری روش هایی هستند که فراگیران در طراحی فرآیند یادگیری، نظارت بر فعالیت های یادگیری و ارزیابی نتایج فعالیت های یادگیری از آنها استفاده می کنند

هدف: پژوهش با هدف بررسی راهبردهای یادگیری دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام گرفت.

روش ها: در این مطالعه کلیه دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین به روش سرشماری (۱۳۰ نفر) انتخاب شدند. داده ها توسط پرسشنامه MSLQ پترپیچ جمع آوری شد. سپس اطلاعات توسط آمار استنباطی آزمون Paired t تست و تحلیل رگرسیونی و آزمون chi square مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته ها حاکی از این بود که عملکرد دانشجویان در استفاده از راهبردها، در حد متوسط بود میانگین استفاده از راهبردهای شناختی $30/07 \pm 7/32$ و راهبردهای فراشناختی $23/62 \pm 4/96$ و باورهای انگیزشی به میزان $46/28 \pm 11/01$ بود. تفاوت معناداری در بین دختران و پسران در استفاده از راهبردها مشاهده نگردید ($p \geq 0/05$). بین راهبردهای فراشناختی با سال ورود ارتباط مثبت و معناداری وجود داشت ($p \leq 0/05$). تحلیل رگرسیون نشان داد که استفاده از راهبردهای یادگیری بیشترین سهم را در تبیین موفقیت تحصیلی دانشجویان برعهده داشته است ($p \leq 0/05$).

نتیجه گیری: شناسایی راهبردهای یادگیری و آموزش و ارتقای استفاده از آنها منجر به موفقیت تحصیلی بیش تر و در نهایت بهبود عملکرد دانشجویان بهداشت محیط خواهد شد.

کلید واژه ها: راهبردهای یادگیری، بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، بررسی

۳	چکیده پژوهش
۴-۷	فهرست مطالب
	فهرست جداول
	جدول شماره ۱: مشخصات دموگرافیک دانشجویان رشته بهداشت محیط
	جدول شماره ۲: مقایسه استفاده از انواع شیوه های راهبردهای یادگیری در دانشجویان رشته بهداشت محیط
	جدول شماره ۳: مقایسه استفاده از راهبردهای یادگیری در دانشجویان رشته بهداشت محیط به تفکیک حیطه های مورد نظر
	جدول شماره ۴: مقایسه میزان استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به مقطع تحصیلی
	جدول شماره ۵: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به جنس
	جدول شماره ۶: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به تاهل
	جدول شماره ۷: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به استعداد درخشان
	جدول شماره ۸: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به مشروطی
	جدول شماره ۹: ارتباط بین معدل و استفاده از راهبردهای شناختی با استفاده از رگرسیون
	جدول شماره ۱۰: ارتباط بین مقطع تحصیلی دانشجویان رشته بهداشت محیط و استفاده از راهبردهای شناختی با استفاده از رگرسیون

فصل اول

بیان مسئله و اهمیت پژوهش ۸-۱۱

محدودیت ها و مشکلات اجرایی پژوهش ۱۲

تعریف واژه ها ۱۲

فصل دوم

اهداف پژوهش ۱۴

سؤالات پژوهش ۱۴

فرضیات پژوهش ۱۵

فصل سوم

نوع مطالعه ۱۷

جمعیت مورد مطالعه ۱۷

حجم نمونه و روش نمونه‌گیری ۱۷

مکان و زمان انجام مطالعه ۱۷

متغیرهای تحقیق ۱۸

روش گردآوری داده‌ها و ابزار آن ۱۸

روایی و پایایی ابزار گردآوری داده‌ها ۱۸

روش کار ۱۹

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ۲۲۰

ملاحظات اخلاقی ۲۰

فصل چهارم

نتایج ۲۲-۳۱

فصل پنجم

تفسیر یافته‌ها ۳۳

بحث و نتیجه گیری

۳۸-۳۳

پیشنهادهات

۳۸

فهرست منابع:

۳۹-۴۱

فصل اول

بیان مسئله و اهمیت پژوهش

اهمیت یادگیری و کسب توانمندی های اکتسابی در پیشرفت افراد همیشه مورد توجه بوده است. از آنجایی که رفتارهای ما اکتسابی و آموختنی است، بررسی اصول و روش های یادگیری و عملکرد ذهنی بهتر، امری اساسی و مهم می باشد. یکی از نکات اساسی در آموزش این است که به فراگیران یاد دهیم چطور یاد بگیرند، چطور به خاطر بسپارند و چگونه مساله حل کنند. به علاوه فراگیران باید موثرترین روشها و راهبردهای یادگیری را بدانند و در هنگام مطالعه از آنها استفاده کنند. ما به طور معمول از فراگیران انتظار داریم که خوب درس بخوانند، مساله حل کنند، یا تعداد زیادی اطلاعات را به خاطر بسپارند (۱). منظور از راهبردهای یادگیری (Learning Strategies)، طرحهای کلی، روشها و فنون ذهنی برای حل مساله و اکتشافهایی برای پردازش اطلاعات هستند (۳ و ۲). به عبارت دیگر فعالیت هایی هستند که باعث تسهیل در عملکرد فرد می شوند (۱). یکی از رویکردهای شناختی مهم در یادگیری، رویکرد پردازش اطلاعات است. این که یادگیرندگان چگونه از طریق توجه، حافظه، تفکر و سایر فرآیندهای شناختی و فعالیتهای ذهنی، اطلاعات را

اندوزش و پردازش می کنند. به سخن دیگر، رویکرد پردازش اطلاعات بر راهبردهای ذهنی ای تاکید و تمرکز می کند که افراد برای تبدیل محرک های وارده به نظام ذهن و شناختشان از آنها استفاده می کنند (۴). براساس رویکرد روان شناختی خبرپردازی، هر تدبیری که به پردازش اطلاعات کمک کند در واقع به یادگیری و یادآوری کمک خواهد کرد. این تدبیر که توسط روانشناسان خبرپردازی ابداع گردیده، راهبردها یا استراتژی های یادگیری (شناختی و فرا شناختی) نامیده شده اند (۵). راهبردهای یادگیری شامل مراحل مرور ذهنی (Rehrarsal)، بسط دهی (Elaboration)، سازماندهی (Organizational) و نظارت بر درک

مطلب (Comprehension Monitoring) می باشند (۱). خواندن همیشه با فعالیت ذهنی است. هر چه خواندن با فعالیت ذهنی بیشتری همراه باشد نتایج بهتری به همراه دارد. سوال کردن، علامت گذاری نمودن، حاشیه نویسی، خلاصه برداری از مطالب، از حفظ گفتن، سازمان دادن مطالب و ... از جمله روشهایی هستند که فرد را در فرآیند یادگیری فعال ساخته و او را وادار می کنند تا به طور فعالانه به مطالعه بپردازد.

تحقیقاتی که در سالهای اخیر انجام شده اند، بیانگر اهمیت راهبردهای یادگیری در تسهیل فرآیند یادگیری، یادسپاری و یادآوری است و نقش تحول شناختی در استفاده از راهبردهای یادگیری مرور ذهنی، بسط دهی، سازماندهی و نظارت بر درک مطلب را نشان می دهد. نتایج این تحقیقات بیانگر این است که راهبردهای شناختی، نیرومندترین اثر را در یادگیری فراگیران دارند (۶)، و رابطه مثبت و معناداری بین شیوه یادگیری و معدل نمرات در دانشگاه وجود دارد (۷). برخی از محققین، معتقدند اطلاعاتی که دارای ارتباط معنایی هستند به آسانی فراخوان می گردند و ایجاد ارتباط بین اطلاعات، بازیابی آنها را تسهیل می کند و فراگیرانی که علاقه مندی بیشتری به استفاده از راهبردهای شناختی دارند، مطالب یادگیری را به خوبی فرا می گیرند (۳ و ۸). مطالعات انجام گرفته حاکی از آن است که در نظام آموزشی ما، به آموزش شیوه مطالعه، توجه کمتری می شود و اعتقاد بر این است که فراگیران به خودی خود، شیوه های درست مطالعه و یادگیری را کشف می کنند و مهارتهای لازم در موفقیت تحصیلی را بدست می آورند. در حالیکه لازم است فراگیران فنون، شیوه ها و راهبردهای صحیح مطالعه و یادگیری را بیاموزند. از آنجا که بین اصول یادگیری و روش های آموزشی رابطه نزدیک و متقابل وجود دارد، منطقاً پایه پای افزایش دانش ما درباره فرآیندهای یادگیری، روش های آموزشی نیز کارآمدتر و اثربخش تر خواهند شد (۹). با توجه به اینکه استفاده

از راهبردهای یادگیری به پیشرفت تحصیلی دانشجویان کمک زیادی می نماید این مطالعه با هدف شناخت راهبردهای یادگیری دانشجویان بهداشت محیط و ایجاد روش های نوین در پیشرفت و یادگیری دانشجویان انجام می گردد.

مروری بر مطالعات قبلی

در پژوهش فتحی آشتیانی وحسنی در سال ۱۳۷۸ در دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله با عنوان مقایسه راهبردهای یادگیری در دانش آموزان موفق و ناموفق انجام گرفت جامعه ی مورد مطالعه دانش آموزان دختر پایه ی سوم مقطع متوسطه شهر تهران بود، که از بین آنها با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای ۶۵۰ دانش آموز (موفق و ناموفق) انتخاب گردید. در این پژوهش علاوه به بررسی عملکرد تحصیلی، از پرسشنامه ی راهبردهای یادگیری استفاده بعمل آمد. نتایج بدست آمده نشان داد که بین دانش آموزان موفق و ناموفق از لحاظ میزان استفاده از راهبردهای بسط دهی و نظارت بر درک مطلب تفاوت معنادار ($p < 0/01$) وجود دارد. بعلاوه از لحاظ رشته تحصیلی در گروه ریاضی-فیزیک و علوم انسانی تفاوت معناداری ($p < 0/01$) در راهبردهای بسط دهی و نظارت بر درک مطلب و در گروه های ریاضی-فیزیک و علوم انسانی تفاوت معنادار ($p < 0/05$) در راهبردهای سازماندهی و نظارت بر درک مطلب بین دانش آموزان موفق و ناموفق وجود داشت. افزون بر آن نتایج تحلیل تمایز نشان داد که در گروه انسانی ریاضی - فیزیک در راهبرد بسط دهی، در گروه علوم تجربی راهبرد نظارت بر درک مطلب و در گروه انسانی راهبرد بسط دهی بیشترین سهم را در رابطه با موفقیت تحصیلی داشته اند (۱۰).

پژوهشی که رضایی، سیف، با عنوان نقش باور های انگیزشی، راهبردهای یادگیری و جنسیت در عملکرد تحصیلی در سال ۸۶ انجام دادند هدف پژوهش تاثیر آموزش راهبردهای یادگیری و مطالعه فراشناختی بر انگیزش پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر متوسطه تهران در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ بود. جامعه مورد مطالعه کلیه دانش آموزان دختر مشغول به تحصیل دوره متوسطه شهر تهران بود. نتایج بیانگر این بود که در مرحله پیش آزمونی میانگین هر دو گروه آزمایشی و کنترل راهبردهای یادگیری و مطالعه و انگیزش پیشرفت تحصیلی برابر بود. پس از ارائه ۱۰ جلسه آموزش راهبردهای فراشناختی به گروه آزمایش، تفاوت معنا داری بین دو گروه ایجاد گردید و در این مقایسه نمره ی گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل بیشتر شد (۱۱).

پژوهشی که کجباف، مولوی، شیرازی تهرانی در سال ۱۳۸۲ در دانشگاه اصفهان با عنوان رابطه باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی انجام دادند، ۱۲۰ دانش آموز پایه سوم دبیرستان به صورت تصادفی انتخاب شدند. برای بررسی متغیرهای پژوهش از پرسشنامه راهبردهای انگیزشی یادگیری (MSLQ) و برای اندازه گیری عملکرد تحصیلی از معدل

نمرات سال دوم دانش آموزان استفاده شد. یافته ها بیانگر این بودند که خودتنظیمی، خودکارآمدی و اضطراب امتحان، بهترین پیش بینی کنندگان عملکرد تحصیلی بودند ($p=0.05$) و از نظر محققان معلمان و مربیان بهتر است با آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی، به دانش آموزان فرصت بیشتری برای یادگیری بدهند (۱۲).

پژوهشی که رضایی و سیف در سال ۱۳۸۴ در پژوهشکده تعلیم و تربیت با عنوان نقش باورهای انگیزشی، راهبردهای یادگیری و جنسیت در عملکرد و تحصیلی دانش آموزان انجام دادند نتایج پژوهش نشان داد که راهبرد فراشناختی کنترل و نظارت بهترین عامل پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی است. متغیرهای کارآمدی شخصی، اهداف بیرونی، جنسیت و اضطراب امتحان رابطه منفی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشتند و این متغیرها در حکم عوامل بازدارنده، عمل می کردند (۱۳).

پژوهشی که عطار خامنه و دکتر سیف در سال ۱۳۸۸ در دانشگاه علامه طباطبائی باعنوان تاثیر آموزش راهبردهای مطالعه فراشناختی بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزش دختر متوسطه شهر تهران انجام دادند نتایج بیانگر این بود که در مرحله پیش آزمون میانگین هر دو گروه آزمایش و کنترل در راهبردهای یادگیری و مطالعه و انگیزش پیشرفت تحصیلی برابر بود و پس از ارائه ۱۰ جلسه آموزش راهبردهای فراشناختی به گروه آزمایش، نتایج پس آزمون تفاوت معنا داری بین دو گروه را نشان داد و در این مقایسه نمره ی گروه آزمایشی نسبت به گروه کنترل بیشتر بود (۱۴).

پژوهش عبد خدائی و غفاری در سال ۱۳۸۸ در دانشگاه فردوسی مشهد با عنوان بررسی میزان استفاده دانشجویان از مهارت مطالعه و یادگیری و رابطه آن باوضعیت و سوابق تحصیلی آنها انجام گرفت. در این مطالعه ۴۲۵ نفر از دانشجویان ورودی سالهای ۸۴ و ۸۶ دانشکده های ادبیات و مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد به روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. پرسشنامه راهبردهای مطالعه و یادگیری کرمی (۱۳۸۴) که به منظور اندازه گیری میزان استفاده دانشجویان از این راهبردها طراحی شده است، توسط آنها تکمیل گردید. یافته ها حاکی از این بود که عملکرد دانشجویان در استفاده از مهارت ها، در حد متوسط بود. دخترها بیش تر از پسرها از مهارتها بهره برده، دانشجویان دانشکده ادبیات نیز بیشتر از دانشجویان دانشکده مهندسی از راهبردها استفاده کرده بودند. بین دانشجویان روزانه و نوبت دوم و همچنین دانشجویان سال اول و سوم تفاوتی در استفاده از راهبردها مشاهده نشد. همبستگی بین رتبه کنکور و استفاده از راهبردها معنا دار نبود و همبستگی بین استفاده از راهبردها با معدل دوره متوسطه و معدل دانشگاهی دانشجویان معنا دار بوده است و در نهایت تحلیل رگرسیون نشان داد که فرایند فراشناختی دانش و کنترل خود، بیشترین سهم را در تبیین موفقیت تحصیلی دانشجویان برعهده داشته است (۱۵).

پژوهشی که نخستین گلدوست و معینی کیا در سال ۱۳۸۸ در دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان (اصفهان) با عنوان رابطه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی و راهبردهای انگیزش برای یادگیری با عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اردبیل انجام دادند ۸۳۴۱ دانشجوی ترم ۳ و بالاتر رشته های غیرپزشکی مشغول به تحصیل در نیمسال دوم سال تحصیلی ۸۸-۱۳۸۷ دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل انتخاب گردیدند. یافته های پژوهش نشان داد متغیرهای راهبردهای یادگیری خودتنظیم و راهبردهای انگیزش برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان معنادار می باشند ($p < 0/01$). راهبردهای انگیزش برای یادگیری در بین دانشجویان از حد متوسط بالا بوده ولی راهبردهای یادگیری خود تنظیم دانشجویان تفاوت معناداری با حد متوسط نداشت ($p > 0/05$) ($p > 0/05$) (۱۶).

پژوهشی که مفتخری و همکاران باعنوان اثر آموزش راهبردهای یادگیری (شناختی و فراشناختی) بر عملکرد حافظه ی فعال دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر تهران در سال ۱۳۸۹ انجام دادند، تعداد ۱۷۵ نفر از دانش آموزان با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای در دو گروه آزمایش و کنترل انتخاب شدند. گروه آزمایش به مدت ۱۰ جلسه یک ساعته تحت آموزش راهبردهای یادگیری قرار گرفته اند پس از اتمام جلسات آموزش، به عنوان پس آزمون، عملکرد حافظه ی فعال هر دو گروه آزمایش و کنترل مورد سنجش قرار گرفت. داده های حاصل از اجرای پیش آزمون، با استفاده از آزمون تا گروه های مستقل و همیشه مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت یا فته های پژوهش نشان داد، آگاهی و استفاده از راهبردهای شناختی یادگیری روی عملکرد حافظه ی فعال اثر مثبت دارد (۱۷).

پژوهشی که خورسندی، کامکار، ملک پور، در سال ۱۳۸۶ در دانشگاه اصفهان با عنوان رابطه ی پنج عامل عمده ی شخصیت و راهبردهای یادگیری خود تنظیمی در دانش آموزان دختر و پسر دبیرستانی شهر اصفهان در سال ۸۷-۱۳۸۶ انجام گرفت که نمونه ی تحقیق، متشکل از ۱۷۵ دانش آموز (۸۳ پسر و ۹۲ دختر) بودند که به صورت خوشه ای و سپس تصادفی ساده از میان دبیرستان های نواحی پنج گانه ی اصفهان انتخاب گردیدند. برای سنجش پنج عامل شخصیت از پرسشنامه IFF-NEO و برای سنجش راهبردهای یادگیری خود - تنظیمی MSLQ استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل واریانس میانگین های راهبردهای یادگیری دختران و پسران تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین، تحلیل واریانس میانگین های راهبردهای یادگیری دختران و پسران تفاوت معنی داری میانگین های پنج عامل عمده شخصیت در دو جنس، گویای آن بود که دو عامل "توافق پذیری" و "وجدانگرایی" تفاوت معناداری داشتند. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون همزمان نشان داد که در گروه دختران، عامل "وظیفه شناسی" با راهبرد "خود-تنظیمی" رابطه مثبت و معناداری داشت. در هر دو گروه دختران و پسران عامل "وظیفه شناسی" با راهبردهای "شناختی"، راهبرد "ارزش گذاری درونی" و راهبرد "خودکارآمدی"، رابطه مثبت معناداری داشته اند (۱۸).

پژوهشی که اکبری و همکاران در سال ۱۳۹۰ در دانشگاه تربیت معلم تهران، با عنوان مقایسه راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان دارای توانایی علمی قوی و ضعیف در دانشگاه تربیت معلم تهران انجام دادند (۱۰۷ دانشجوی قوی و ۱۱۱ دانشجوی ضعیف) وارد تجزیه و تحلیل شدند. از ابزار تشخیصی (LASSI) برای ارزشیابی راهبردهای یادگیری مطالعه دانشجویان استفاده شد. نتایج نشان داد که در کاربرد راهبردهای مطالعه و یادگیری پردازش اطلاعات، انتخاب ایده اصلی، راهبردهای آزمون، نگرش، انگیزش، تمرکز حواس، راهنمای مطالعه و مدیریت زمان بین دو گروه دانشجویان با پیشرفت تحصیلی بالا و دانشجویان با پیشرفت پایین، تفاوت معنا داری در سطح ۰/۰۱ مشاهده ($a=0/01$) و در راهبردهای اضطراب و خودآزمایی در بین دو گروه تفاوت معنا داری مشاهده نشد (۱۹).

در پژوهشی که تراز و خادمی در سال ۱۳۹۱ در دانشگاه الزهرا با عنوان اثر بخشی آموزش راهبردهای یادگیری و مطالعه در ارتقای خود پنداری دانش آموزان دارای اضطراب امتحان انجام دادند و آموزش راهبردهای یادگیری و مطالعه در طول ۱۲ جلسه هفته ای دو بار برای گروه آزمایش اجرا شد و گروه کنترل هیچ درمانی دریافت نکرد. نتایج بیانگر این بود که آموزش راهبردهای یادگیری و مطالعه تأثیر قابل ملاحظه ای در ارتقای خودپنداری دانش آموزان دارای اضطراب امتحان داشت (۲۰).

در پژوهشی که زیمرمن و پونز در سال ۱۹۸۸ با عنوان تفاوت‌های دانش آموزان در راهبردهای یادگیری خودتنظیم انجام دادند نتایج نشان دادند که رابطه مثبت و معنادار بین راهبردهای یادگیری خودتنظیم و موفقیت تحصیلی فراگیران بوده و تأثیر مثبت راهبردهای یادگیری خودتنظیم بر عملکرد تحصیلی یادگیرندگان همخوان است (۲۱).

در پژوهشی که جی میلپس باربارا در سال ۲۰۱۲ در دانشگاه تگزاس در سان آنتینو با عنوان راهبردهای یادگیری فعال در دوره های حضوری، انجام دادنتایج بیانگر این بود که معلمانی که مایل به افزایش یادگیری دانش آموز هستند باید یادگیری فعال را اتخاذ کنند (۲۲).

محدودیت‌ها و مشکلات اجرایی پژوهش:

۱- عدم همکاری دانشجویان

۲- عدم وجود هم زمان همه دانشجویان در یک روز کلاسی

تعریف واژه‌ها:

راهبردهای یادگیری: راهبردهای مطالعه و یادگیری، شامل شناخت فرایندهای درونی ذهنی و مجموعه ای از راه هایی است که به-وسیله آنها اطلاعات مورد توجه قرار می گیرد و درک شده و به رمز تبدیل می شود و در حافظه ذخیره می گردد تا در صورت نیاز از حافظه فرا خوانده شود و مورد استفاده قرار گیرد.

دانشجویان رشته بهداشت محیط: منظور دانشجویان رشته بهداشت محیط مشغول به تحصیل در دانشکده بهداشت می

باشند.

فصل دوم

الف - اهداف اصلي طرح: (General Objective)

الف - اهداف اصلي طرح: (General Objective)

بررسی راهبردهای یادگیری دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ب- اهداف فرعی طرح: (Specific Objectives)

۱- تعیین راهبردهای یادگیری بر حسب جنس

۲- تعیین راهبردهای یادگیری بر حسب سن

۳- تعیین راهبردهای یادگیری با توجه به باورهای انگیزشی

۴- تعیین راهبردهای یادگیری با توجه به راهبردهای شناختی

۵- تعیین راهبردهای یادگیری با توجه به راهبردهای فراشناختی

۶- تعیین راهبردهای یادگیری بر حسب سال ورود

۷- تعیین راهبردهای یادگیری بر حسب معدل

ج- هدف کاربردی:

۱- طراحی مطالعات مداخله ای به منظور بهبود استفاده از راهبردهای یادگیری (در صورت نیاز)

۲- برگزاری دوره های آموزشی برای استفاده از راهبردهای یادگیری

د- فرضیات: (Hypothesis)

۱- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری بر حسب جنس در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

۲- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری بر حسب سن در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

۳- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری با توجه به باورهای انگیزشی در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

۴- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری با توجه به راهبردهای شناختی در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

۵- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری با توجه به راهبردهای فراشناختی در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

۶- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری بر حسب سال ورود در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

۷- میزان استفاده از راهبردهای یادگیری بر حسب معدل در دانشجویان رشته بهداشت محیط چگونه است؟

فصل سوم

۱-۳ نوع مطالعه: (Type pf study)

این پژوهش، یک مطالعه توصیفی تحلیلی است که دردانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام گردید.

۳-جمعیت مورد مطالعه :

جمعیت مورد مطالعه دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین می باشد.

۳-۳ حجم نمونه و روش نمونه گیری:

کلیه دانشجویان رشته بهداشت محیط با استفاده از روش نمونه گیری سرشماری وارد مطالعه گردیدند. تعداد کل دانشجویان ۱۵۴ نفر می باشند.

۳-۴ مکان و زمان انجام مطالعه:

مکان مطالعه دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین بود. مطالعه در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۴-۹۳ انجام گرفت.

۳-۵ متغیرهای تحقیق:

مقیاس	تعریف علمی	کیفی		کمی		وابسته	مستقل	مشخصات
		رتبه ای	اسمی	گسسته	پیوسته			متغیر
با توجه به پرسشنامه			*			*		جنس
با توجه به پرسشنامه	سال ورود دانشجو به دانشگاه			*		*		سال ورود
				*		*		سن
			*			*		تاهل
با توجه به پرسشنامه	با توجه به سکونت در خوابگاه و عدم سکونت		*			*		خوابگاه
با توجه به پرسشنامه	تعداد فرزندان در خانواده			*		*		تعداد فرزندان
با توجه به پرسشنامه	تحصیلات والدین	*				*		تحصیلات والدین
با توجه به پرسشنامه	شغل والدین		*			*		شغل والدین

راهنمایی شناختی	*						با توجه به پرسشنامه	با توجه به پرسشنامه
راهنمایی فراشناختی	*						با توجه به پرسشنامه	با توجه به پرسشنامه
راهنمایی انگیزشی	*						با توجه به پرسشنامه	با توجه به پرسشنامه

۳-۶ روش گردآوری داده ها: (روش کار)

این پژوهش از نوع توصیفی تحلیلی می باشد ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد راهنمایی یادگیری خود تنظیمی (MSLQ) می باشد که توسط پینترچ و دی گروت ساخته شده است. این پرسشنامه با ۴۷ عبارت در دو بخش باورهای انگیزشی و راهنمایی یادگیری خودتنظیمی (راهنمایی شناختی و فراشناختی) تنظیم شده است. خرده مقیاس راهنمایی یادگیری خودتنظیمی شامل ۲۲ عبارت بوده و سه وجه از خودتنظیمی تحصیلی یعنی راهنمایی شناختی، راهنمایی فراشناختی و مدیریت منابع را می سنجد. راهنمایی شناختی ۱۳ عبارت مقیاس را به صورت زیر به خود اختصاص داده است:

تکرار و مرور شامل عبارتهای ۲۹، ۳۷، ۴۴؛ بسط شامل یادداشت برداری شامل عبارت ۳۴؛ خلاصه نویسی شامل عبارتهای ۳۱، ۴۵؛ سازماندهی شامل عبارتهای ۲۶، ۲۷، ۳۹، ۴۲، ۴۷ و درک مطلب شامل عبارتهای ۳۳، ۳۲.

راهنمایی فراشناختی و مدیریت منابع ۹ عبارت مقیاس را به شرح زیر شامل می شود:

برنامه ریزی شامل عبارتهای ۳۸، ۴۶؛ نظارت و کنترل شامل عبارتهای ۲۸، ۳۵، ۴۱، ۴۳؛ نظم دهی شامل تلاش و پشتکار عبارت ۳۰، ۳۶؛ و فعالیت نظم دهی عبارت ۴۰.

بخش باورهای انگیزشی ۲۵ عبارت مقیاس را در برگرفته و شامل چهار جز خودکارآمدی، جهت گیری هدف، ارزش گذاری درونی و اضطراب امتحان به شرح زیر می باشد:

خودکارآمدی شامل عبارتهای ۴، ۶، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۹، ۲۱، ۲۲؛ جهت گیری هدف عبارات ۱، ۴، ۱۱، ۱۶، ۲۴؛ ارزش گذاری درونی عبارات ۵، ۸، ۱۷، ۲۰؛ اضطراب امتحان عبارات ۳، ۷، ۱۳، ۱۵، ۱۸، ۲۳، ۲۵.

۷-۳ روایی و پایایی پرسشنامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی:

پینترچ و دی گروت در سال ۱۹۹۰ (۲۳) در بررسی روایی آن با استفاده از روش تحلیل برای مقیاس باورهای انگیزشی سه عامل خودکارآمدی، ارزشگذاری درونی و اضطراب امتحان و برای مقیاس راهبردهای یادگیری خودتنظیمی دو عامل استفاده از راهبردهای شناختی و استفاده از راهبردهای فراشناختی و مدیریت منابع را به دست آوردند و ضرایب پایایی خرده مقیاس های خودکارآمدی، ارزشگذاری درونی و اضطراب امتحان، استفاده از راهبردهای شناختی و فراشناختی را با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۷۵، ۰/۸۳، ۰/۷۴ تعیین کردند. موسوی نژاد (۲۴) نیز در کشور ایران در سال ۱۳۷۶ برای بررسی روایی این پرسشنامه از روش روایی محتوایی و تحلیلی عاملی استفاده کرد و سه عامل راهبردهای شناختی سطح پایین، راهبردهای شناختی سطح بالا و خودنظم دهی فراشناختی را استخراج کرد. او برای تعیین پایایی و عوامل فوق به ترتیب ضرایب آلفای ۰/۹۸، ۰/۷۹، ۰/۸۴ را گزارش نمود.

۸-۳ ابزار گردآوری داده ها :

ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد راهبردهای یادگیری خود تنظیمی (MSLQ) می باشد که توسط پینترچ و دی گروت ساخته شده است. این پرسشنامه با ۴۷ عبارت در دو بخش باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی (راهبردهای شناختی و فراشناختی) تنظیم شده است. خرده مقیاس راهبردهای یادگیری خودتنظیمی شامل ۲۲ عبارت بوده و سه وجه از خودتنظیمی تحصیلی یعنی راهبردهای شناختی، راهبردهای فراشناختی و مدیریت منابع را می سنجد. راهبردهای شناختی ۱۳ عبارت مقیاس را به صورت زیر به خود اختصاص داده است:

تکرار و مرور شامل عبارتهای ۲۹، ۳۷، ۴۴؛ بسط شامل یادداشت برداری شامل عبارت ۳۴؛ خلاصه نویسی شامل عبارتهای ۳۱، ۴۵؛

سازماندهی شامل عبارتهای ۲۶، ۲۷، ۲۹، ۳۹، ۴۲، ۴۷ و درک مطلب شامل عبارتهای ۳۳، ۳۲.

راهبردهای فراشناختی و مدیریت منابع ۹ عبارت مقیاس را به شرح زیر شامل می شود:

برنامه ریزی شامل عبارتهای ۳۸، ۴۶؛ نظارت و کنترل شامل عبارتهای ۲۸، ۳۵، ۴۱، ۴۳؛ نظم دهی شامل تلاش و پشتکار عبارات ۳۰، ۳۶؛

و فعالیت نظم دهی عبارت ۴۰.

بخش باورهای انگیزشی ۲۵ عبارت مقیاس را در برگرفته و شامل چهار جز خودکارآمدی، جهت گیری هدف، ارزش گذاری درونی و اضطراب امتحان به شرح زیر می باشد:

خودکارآمدی شامل عبارتهای ۲۲،۲۱،۱۹،۱۴،۱۲،۱۰،۹،۶،۴؛ جهت گیری هدف عبارات ۲۴،۱۶،۱۱،۴،۱؛ ارزش گذاری درونی عبارات ۲۰،۱۷،۸،۵؛ اضطراب امتحان عبارات ۲۵،۲۳،۱۸،۱۵،۱۳،۷،۳.

۹-۳ روش کار :

جامعه مورد مطالعه شامل دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین می باشد. نمونه گیری به صورت سرشماری از کلیه دانشجویان رشته بهداشت محیط که در طی سال ۱۳۹۳ مشغول به تحصیل بودند انجام گردید. دربررسی انجام گرفته تعداد دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته ۹۴ نفر، ناپیوسته ۴۴ نفر و مقطع ارشد ۱۲ نفر مشغول به تحصیل بود. جامعه آماری ۱۵۰ نفر در نظر گرفته شد. با توجه به اینکه ۲۰ نفر در مطالعه شرکت نکردند تعداد کل افراد شرکت کننده در مطالعه ۱۳۰ نفر بود در کل ۸۷ درصد از دانشجویان رشته بهداشت محیط در این مطالعه شرکت نمودند. جهت جمع آوری داده ها پس از هماهنگی با معاونت محترم آموزشی و اداره آموزش دانشکده بهداشت، اطلاعات پرسشنامه ای به صورت حضوری و به ترتیب زیر جمع آوری گردید. در مورد دانشجویان مقطع پیش از کارآموزی، به تفکیک با یکی از کلاس های درس هماهنگی انجام گردید. در پایان کلاس مجری یا مجریان طرح در کلاس حاضر شده و توضیحاتی در رابطه با هدف از انجام مطالعه به دانشجویان ارائه گردید. پس از پاسخ دادن به سوالات احتمالی آنها، پرسشنامه ها در اختیار دانشجویان قرار داده شده و از آنان درخواست گردید در محل کلاس پرسشنامه ها را تکمیل و در صندوقی که در همین محل برای این منظور در نظر گرفته شده بود ریخته شود.

۱۰-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها

در مرحله بعد داده های حاصل بعد از ورود به نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد. آزمون های آماری مورد استفاده شامل آنالیز واریانس همراه با آزمون chi squair و آزمون t و رگرسیون بود که میانگین های متغیرهای مورد نظر با احتساب خطای آلفای معادل ۰/۰۵ مقایسه گردید. همچنین آمار توصیفی به صورت جداول توزیع فراوانی شاخص های آماری میانگین، انحراف معیار ارائه گردید.

۱۱-۳ ملاحظات اخلاقی :

۱- اخذ مجوز از معاونت محترم آموزشی دانشکده بهداشت جهت توزیع پرسشنامه

۲- از کد به جای نام دانشجویان مربوطه استفاده گردید.

۳- نام دانشجویان محفوظ باقی ماند.

فصل چهارم

نتایج:

* یافته های تحقیق:

ارایه یافته ها باتوجه به مشخصات دموگرافیک افراد شرکت کننده در مطالعه *

جدول شماره ۱: مشخصات دموگرافیک دانشجویان رشته بهداشت محیط

متغیر	تعداد	درصد
رشته تحصیلی	بهداشت محیط	۱۳۰
	کارشناسی پیوسته	۸۰
مقطع تحصیلی	کارشناسی ناپیوسته	۴۴
	کارشناسی ارشد	۶
	۸۹	۲
	۹۰	۱۴
سال ورود	۹۱	۵۱
	۹۲	۵۰
نیمسال ورود	۹۳	۱۳
	اول	۸۵
	دوم	۴۵
جنسیت	زن	۱۰۶
	مرد	۲۴
وضعیت تاهل	مجرد	۱۰۰
	متاهل	۳۰
تعداد فرزندان خانواده	زیر سه فرزند	۲۷
	سه تا پنج فرزند	۵۸
	پنج تا هشت فرزند	۳۸
	بالای نه فرزند	۱
	فرزند اول	۳۵

چندمین فرزند خانواده	فرزند دوم تا چهارم	۷۸	۶۱/۹
	فرزند پنجم تا هشتم	۱۳	۱۰/۳
محل سکونت	خوابگاه	۶۹	۵۳
	شخصی	۶۰	۴۶/۲
	منزل اقوام	۱	۰/۸
	زیردیپلم و دیپلم	۹۹	۷۶/۲
تحصیلات پدر	فوق دیپلم و لیسانس	۳۰	۲۳
	لیسانس و بالاتر	۱	۰/۸
	زیردیپلم و دیپلم	۱۱۶	۸۹/۲
تحصیلات مادر	فوق دیپلم و لیسانس	۱۴	۱۰/۸
	لیسانس و بالاتر	۰	۰
	آزاد	۶۶	۵۲
شغل پدر	کارمند	۳۱	۲۴/۴
	کارگر	۶	۴/۷
	بازنشسته	۲۴	۱۸/۹
شغل مادر	شاغل	۲۳	۱۸
	غیر شاغل	۱۰۵	۸۲
معدل	۱۸-۲۰	۱۶	۱۲/۳
	۱۶-۱۷/۹۹	۷۴	۵۷
	۱۴-۱۵/۹۹	۳۸	۲۹/۲
	<۱۴	۲	۱/۵
استعداد درخشان	بله	۲۲	۱۶/۹
	خیر	۱۰۸	۸۳/۱
سابقه مشروطی	بله	۴	۳/۱

	خیر	۱۲۶	۹۶/۹
شاغل بودن دانشجوی	بله	۲۸	۲۱/۵
	خیر	۱۰۲	۷۸/۵
شغل دانشجوی	دولتی	۲۴	۸۵/۷
	غیردولتی	۴	۱۴/۳
	<۶۰۰۰۰۰	۵	۱۸/۵
میزان درآمد دانشجویان	۶۰۰۰۰۰-۱۲۰۰۰۰۰	۱۹	۷۰/۴
	>۱۲۰۰۰۰۰	۳	۱۱/۱

باتوجه به نتایج جدول شماره ۱ دانشجویان رشته بهداشت محیط به تعداد ۱۳۰ نفر مورد ارزیابی قرار گرفتند، درخصوص مقطع تحصیلی بیشترین فراوانی مربوط به مقطع کارشناسی پیوسته به میزان ۶۱/۵ درصد و کمترین فراوانی مربوط به مقطع کارشناسی ارشد به میزان ۷/۴٪ میباشد، در خصوص سال ورود بیشترین فراوانی مربوط به سال ۹۱ به میزان ۳۹/۲ درصد و کمترین فراوانی مربوط به سال ۸۹ به میزان ۵/۱٪ میباشد.

بیشترین فراوانی مربوط به جنس زن به میزان ۸۱/۵ درصد و کمترین فراوانی مربوط به جنس مرد به میزان ۱۸/۵ درصد میباشد. ۷۶/۹ درصد از دانشجویان مجرد و ۲۳/۱٪ متاهل میباشند.

۵۳ درصد از دانشجویان در خوابگاه ۸/ درصد از دانشجویان در منزل اقوام زندگی می کردند.

۵۷ درصد از دانشجویان معدل ۹۹/۱۷-۱۶ داشتند و معدل کمتر از چهارده به میزان ۵/۱٪ بود.

۱۶/۹ درصد از دانشجویان رشته بهداشت محیط استعداد درخشان میباشند.

۹۶/۹ درصد از دانشجویان رشته بهداشت محیط سابقه مشروطی ندارند

جدول شماره ۲: مقایسه استفاده از انواع شیوه های راهبردهای یادگیری در دانشجویان رشته بهداشت محیط

عنوان راهبرد	میانگین (درصد)	انحراف معیار	p-val
راهبردهای شناختی	۳۰	۷/۳۲	۰/۰۰۰
راهبردهای فراشناختی	۲۳/۶۲	۴/۹۶	۰/۰۰۰
باورهای انگیزشی	۴۶/۳۸	۱۱/۰۱	۰/۰۰۰

با توجه به نتایج جدول شماره ۹ ملاحظه میشود که بیشترین میانگین استفاده از راهبردهای یادگیری به راهبرد باورهای انگیزشی به میزان ۴۶/۳۸ درصد اختصاص دارد .

جدول شماره ۳: مقایسه استفاده از راهبردهای یادگیری در دانشجویان رشته بهداشت محیط به تفکیک حیطه های مورد نظر

p-val	انحراف معیار	میانگین	عنوان راهبرد
۰/۰۰۰	۲/۰۳	۷/۵۵	تکرار و مرور
			مطالب
۰/۰۰۰	۱/۰۳	۲/۲۸	بسط
۰/۰۰۰	۱/۶۵	۴/۶۱	خلاصه نویسی
۰/۰۰۰	۳/۲۱	۱۱/۲۵	سازماندهی
۰/۰۰۰	۱/۳۳	۴/۳	درک مطلب
۰/۰۰۰	۱/۶۶	۴/۸	برنامه ریزی
۰/۰۰۰	۲/۴۸	۱۰/۳۸	نظارت و کنترل
۰/۰۰۰	۲/۳۲	۸/۴۳	فعالیت نظم دهی
۰/۰۰۰	۵/۱۵	۱۶/۱۵	خودکارآمدی
۰/۰۰۰	۲/۸۶	۶/۴۱	جهت گیری
			هدف
۰/۰۰۰	۲/۸۶	۳	ارزش گذاری
			درونی
۰/۰۰۰	۴/۸۸	۱۴/۸۲	اضطراب امتحان

با توجه به نتایج جدول شماره ۳ ملاحظه میشود که بیشترین میانگین استفاده از راهبردهای شناختی به راهبرد سازماندهی با میانگین $11/25 \pm 3/21$ اختصاص دارد، با توجه به نتایج ملاحظه میشود که بیشترین میانگین استفاده از راهبردهای فراشناختی و مدیریت منابع به راهبرد نظارت و کنترل با میانگین $10/38 \pm 2/48$ اختصاص دارد و در آخر مشاهده میشود که بیشترین میانگین استفاده از راهبرد باورهای انگیزشی به راهبرد خودکارآمدی با میانگین $16/15 \pm 5/15$ اختصاص دارد .

جدول شماره ۴: مقایسه میزان استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به مقطع تحصیلی

عنوان راهبرد	متغیر	درصد	p-val
راهبردهای شناختی	کارشناسی	۱۱/۲	۰/۱۲
	پیوسته		
	کارشناسی	۱۳/۶	
	ناپیوسته		
	کارشناسی ارشد	۳۳/۳	
راهبردهای فراشناختی	کارشناسی	۱۵	۰/۹۷
	پیوسته		
	کارشناسی	۱۱/۴	
	ناپیوسته		
	کارشناسی ارشد	۳۳/۳	
باورهای انگیزشی	کارشناسی	۶/۲	۰/۷۶
	پیوسته		
	کارشناسی	۹/۱	
	ناپیوسته		
	کارشناسی ارشد	۱۶/۷	

جدول شماره ۵: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به جنس

عنوان راهبرد		میانگین استفاده	تفاوت میانگین	df	t	p-val
شناختی	زن	۳۰/۳۳	۱/۷۴	۱۲۸	۱/۰۵	۰/۱۷
	مرد	۲۸/۵۸				

فراشناختی	زن	۲۳/۹۵	۱/۷۸	۱۲۸	۱/۶۰	.۰۷
	مرد	۲۲/۱۶				
باورهای انگیزشی	زن	۶۳/۵۸	۲/۳۳	۱۲۸	.۹۳	.۰۶
	مرد	۶۱/۲۵				

با توجه به نتایج جدول شماره ۵ ملاحظه میشود که بیشترین میزان استفاده از راهبردهای یادگیری باتوجه به جنسیت در باورهای انگیزشی و توسط زنان بوده است. بین استفاده از راهبردهای یادگیری و جنسیت ارتباط مثبت و معناداری وجود ندارد ($p < 0/05$).

جدول شماره ۶: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری باتوجه به تاهل

عنوان راهبرد		میانگین استفاده	تفاوت میانگین	df	t	p-val
شناختی	مجرد	۳۰/۰۳	.۶۵	۱۲۴	.۴۱۹	.۶۷
	متاهل	۲۹/۳۷				
فراشناختی	مجرد	۲۳/۸۰	.۴۲	۱۲۴	.۴۰۱	.۶۸
	متاهل	۲۳/۳۷				
باورهای انگیزشی	مجرد	۶۲/۷۶	-۱/۳۷	۱۲۴	.۵۸۲	.۵۶
	متاهل	۶۴/۳۷				

با توجه به نتایج جدول شماره ۶ ملاحظه میشود بین راهبردهای یادگیری با تاهل ارتباط مثبت و معناداری وجود ندارد ($p \geq 0/05$).

جدول شماره ۷: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری باتوجه به استعداد درخشان

عنوان راهبرد استعداد درخشان		میانگین استفاده	تفاوت میانگین	df	t	p-val
شناختی	بله	۲۷/۰۴	-۳/۵۶	۱۲۸	-۲/۱۰	/۰۳
	خیر	۳۰/۶۱				
فراشناختی	بله	۲۲/۹۵	-۱۸۰	۱۲۸	-۱/۶۹۱	/۴۹
	خیر	۲۳/۷۵				
یاورهای انگیزشی	بله	۵۹/۶۸	-۱۸۰	۱۲۸	-۱/۶۳	/۱۰
	خیر	۶۳/۸۶				

با توجه به نتایج جدول دانشجویان غیراستعداد درخشان به طور معناداری از راهبردهای شناختی در یادگیری استفاده کرده بودند ($p < ۰/۰۵$)

جدول شماره ۸: اجرای آزمون t برای مقایسه میانگین استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به مشروطی

عنوان راهبرد مشروطی		میانگین استفاده	تفاوت میانگین	df	t	p-val
شناختی	بله	۲۷/۸۲	-۲/۷۸	۱۲۸	-۱/۷۹	/۰۷
	خیر	۳۰/۱۰				

فراشناختی	بله	۲۲/۱۰	-۱/۹۳	۱۲۸	-۱/۸۴	.۰۶
	خیر	۲۴/۰۳				
باورهای انگیزشی	بله	۶۲/۷۸	-۰/۴۶	۱۲۸	-۰/۱۹۹	.۸۴
	خیر	۶۳/۲۵				

جدول شماره ۹: ارتباط بین معدل استفاده از راهبردهای شناختی با استفاده از رگرسیون

عنوان راهبرد معدل بالای ۱۷ وزیر ۱۷	ضرایب غیر استاندارد		ضریب استاندارد β	t	p- val
	ضرایب β	خطای استاندارد			
شناختی	۲۵/۸۸	۲/۲۶	.۱۶۱	۱۱/۴	.۰۰
فراشناختی	۲۱/۸۱	۱/۵۱۰	.۱۱۰	۱۴/۴۳	.۰۰
باورهای انگیزشی	۵۸/۱۱	۳/۳۴۰	.۱۳۸	۱۷/۴۰	.۰۰

با توجه به نتایج جدول ارتباط معناداری بین استفاده از راهبردهای یادگیری ومعدل دانشجویان وجود دارد وپیش بینی می گردد دانشجویان بامعدل بالا ازاین رهبردها به طور معناداری استفاده می نمایند.

جدول شماره ۱۰: ارتباط بین مقطع تحصیلی دانشجویان رشته بهداشت محیط و استفاده از راهبردهای شناختی با استفاده از رگرسیون

عنوان راهبرد	ضرایب غیر استاندارد	ضریب	t	p-
--------------	---------------------	------	---	----

	ضرایب β	خطای استاندارد	استاندارد β		val
کارشناسی و کارشناسی ارشد		۱/۷۵			
	شناختی	۳۰/۵۳	-۰/۳۴	۱۷/۴۰	۰/۰۰
	فراشناختی	۲۳/۱۳	۱/۶۱	۱۹/۰۲	۰/۰۰
	باورهای	۶۰/۲۷	۲/۵۶	۲۳/۵۰	۰/۰۰
انگیزشی					

با توجه به نتایج جدول ۱۰ ارتباط معناداری بین استفاده از راهبردهای یادگیری و مقطع تحصیلی دانشجویان وجود دارد و پیش بینی می گردد دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد از این رهبردها به طور معناداری استفاده می نمایند.

جدول شماره ۸: مقایسه میزان استفاده دانشجویان رشته بهداشت محیط از راهبردهای یادگیری با توجه به سال ورود

عنوان راهبرد	متغیر	درصد	p-val
راهبردهای شناختی	۸۹	۵۰	۰/۱۷
	۹۰	۱۴/۳	
	۹۱	۱۱/۸	
	۹۲	۱۲	
	۹۳	۱۵/۴	
راهبردهای فراشناختی	۸۹	۵۰	۰/۰۱
	۹۰	۲۱/۴	
	۹۱	۱۵/۷	
	۹۲	۱۲	
	۹۳	۱۵/۴	

باورهای انگیزشی	۹۰	۱۴/۳	
	۹۱	۷/۸	۰/۷۳
	۹۲	۱۰	
	۹۳	۱۵/۴	

با توجه به نتایج جدول شماره ۸ ملاحظه میشود که بیشترین میزان استفاده از راهبردهای یادگیری باتوجه به سال ورود به راهبردهای فراشناختی و مدیریت منابع و سال ۹۱ به میزان ۸ نفر با ۱۵/۷٪ اختصاص دارد و همچنین بین راهبردهای شناختی و باورهای انگیزشی با سال ورود ارتباط مثبت و معناداری ($p < ۰/۰۵$) وجود ندارد، بین راهبردهای فراشناختی با سال ورود ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد ($p < ۰/۰۵$).

فصل پنج

تفسیر یافته‌ها

امروزه، هدف نظام آموزشی فقط انتقال مجموعه ای از اطلاعات و محفوظات به یادگیرندگان نیست، بلکه هدف، پرورش افراد متفکری است که به جای محتوای علم، روش نقد و بررسی و تولید علم را آموخته باشند. این در حالی است که اغلب دانشجویان از راهبردهای حافظه و یادگیری و راه های افزایش کارایی آنها آگاهی ندارند و از سرمایه وجودی و خدادادی خویش به طور درست و بهینه استفاده نمی کنند (25)

یادگیری چگونه فکر کردن یا یادگیری چگونه یادگرفتن بایستی به عنوان یک اصل مهم در نظام های آموزشی درآید. (26) از مهم ترین آنها مهارت مطالعه و یادگیری است بسیاری از دانشجویان زمانی که وارد دانشگاه می شوند در مورد مهارت های ضروری در دانشگاه که یکی از مهم ترین آنها مهارت مطالعه و یادگیری است اطلاعات کمی دارند. دانشجویان باید قادر باشند تأثیر استفاده از مهارت ها را در دانشگاه ارزیابی کرده و با توجه به نتایج حاصل، آنها را به کار ببرند. (27) راهبردهای مطالعه و یادگیری یک فرایند سیستمیک بوده که به وسیله یادگیرندگان مورد استفاده قرار می گیرد و باعث درک عمیق و وسیع از مطالب خوانده شده می شود و شامل بکارگیری بعضی از رفتارها و افکار و عملکردها در طول یادگیری با هدف کسب اطلاعات بیشتر و ذخیره سازی دانش های جدید در حافظه و ارتقای مهارت هاست (28)

28) فلول راهبردهای یادگیری را به راهبردهای شناختی و فراشناختی تقسیم می کند و معتقد است که راهبرد شناختی، برای تسهیل یادگیری و تکمیل تکالیف به کار می رود، در حالی که راهبرد فراشناختی به منظور بازبینی این پیشرفت مورد استفاده قرار می گیرد (29).

در مجموع، در پژوهش حاضر مشخص گردید که دانشجویان کمتر از حد متوسط راهبردهای یادگیری را به کار می‌برند. تمام دانشجویان، به طور متفاوتی از راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری استفاده می‌نمودند. باعنایت به اینکه استفاده از راهبردهای خود تنظیمی و باورهای انگیزشی میتواند بر عملکرد تحصیلی دانشجویان تأثیر عمده ای داشته باشد، به گونه ای که آنان به طور فعالتری با اطلاعات برخورد کنند و در نتیجه مطالب را بهتر و عمیق تر در نمایند، لذا آموزش راهبردهای خود تنظیمی در مورد دانشجویانی که در این زمینه آگاهی کافی ندارند بسیار سودمند می باشد.

میان دانشجویان استعداد درخشان و سایر دانشجویان فقط در استفاده از راهبردهای شناختی تفاوت معناداری وجود داشت و بیشترین میزان استفاده دانشجویان از راهبردهای مطالعه و یادگیری به باورهای انگیزشی با میانگین $46/31 \pm 11/01$ اختصاص داشت و دارای ارتباط مثبت و معناداری بود ($p < 0/05$). با توجه به اینکه اختلاف معناداری در میزان استفاده از راهبردهای یادگیری بین زنان و مردان وجود نداشت این مسئله می تواند بیانگر ایجاد فرصتهای مساوی برای هر دو جنس، باشد. همچنین یافته ها بیانگر این بود که دانشجویان از راهبرد های شناختی بیش تر از راهبردهای فراشناختی استفاده می نمودند که این مسئله می تواند با توجه به رشته تحصیلی دانشجویان و استفاده بیشتر از مسائل ریاضی و فیزیک در این رشته که نیاز به حل تمرین دارد باشد.

بحث و نتیجه گیری:

این مطالعه به منظور بررسی راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۹۳ انجام شد طی نتایج به دست آمده مشخص شد میانگین کل استفاده از راهبردهای یادگیری در دانشجویان $39 \pm 7/8$ می باشد و به طور کلی دانشجویان کمتر از حد متوسط راهبردهای یادگیری را به کار می‌برند. تمام دانشجویان، به طور متفاوتی از راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری استفاده می نمودند. کیمیایی و غریب در پژوهش خود نشان دادند که بین فراگیران مختلف از نظر استفاده از راهبردهای یادگیری شناختی تفاوت معناداری وجود ندارد و هر دانشجویی به نسبت از هر یک از راهبردهای شناختی استفاده می نماید (۳۰). مطالعه یوسفی و ساکتی نشان داد که دانشجویان به یک میزان از این راهبردها استفاده می کنند (۳۱-۳۲). با توجه به نتایج مطالعه این نتایج با مطالعه یوسفی به دلیل اینکه دانشجویان، به طور متفاوتی از راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری استفاده می نمایند مطابقت ندارد ولی با نتایج مطالعه کیمیایی و غریب مطابقت دارد (۳۰-۳۳). در مطالعه حاضر، بیشترین میزان استفاده دانشجویان از راهبردهای مطالعه و یادگیری به باورهای انگیزشی با میانگین

۴۶/۳۱±۱۱/۰۱ اختصاص دارد و دارای ارتباط مثبت و معناداری می باشد ($p < 0/05$). همچنین یافته بیانگر این بود که دانشجویان از راهبردهای شناختی و فراشناختی نیز استفاده می کنند ولی راهبرد شناختی بیش تر از فراشناختی مورد استفاده قرار می گیرد. این نتایج با مطالعه صالحی و همکاران با توجه به اینکه در مطالعه آنها هم از راهبردهای شناختی بیشتر استفاده می گردیده مطابقت و هم خوانی دارد (33). نتایج مطالعه نشان داد که بین معدل دانشجویان که شاخصه پیشرفت تحصیلی است و مولفه های راهبردی یادگیری رابطه مستقیم و معنا داری وجود داشت. یعنی هر قدر دانشجویان از مهارت ها بیشتر استفاده کرده بودند، دارای پیشرفت تحصیلی بیشتری بوده اند. این نتایج با مطالعه عبد خدایی و همکاران (15) و Yip & Chung) که وجود رابطه مثبت معنی دار بین میانگین نمرات کلاسی و استفاده از راهبردهای یادگیری را نشان تطابق دارد (34). یعنی هرچه معدل دانشجویان بالاتر می رود میزان استفاده آنها از راهبردهای یادگیری بیشتر می شود.

نتایج مطالعه تفاوت معناداری در میزان استفاده از مهارت های یادگیری دانشجویان دختر و پسر نداشت و این حاکی از این است که در استفاده از مهارت های مطالعه و یادگیری تفاوتی میان دختران و پسران وجود ندارند به عبارت دیگر، آنها به میزان یکسانی از راهبردهای خودتنظیمی استفاده میکنند.

این یافته با نتایج پژوهش صمدی، ضیا حسینی و صالحی همخوانی دارد. ضیا حسینی و صالحی در پژوهشی که با هدف بررسی رابطه بین انگیزه و راهبردهای یادگیری زبان انجام دادند به رابطه معناداری بین انگیزه درونی و راهبردهای یادگیری زبان دست یافتند. علاوه بر این، آنان در پژوهش مذکور، تفاوتی بین زنان و مردان به لحاظ انتخاب و استفاده از راهبردها مشاهده نکردند، از جمله دلایلی که در مورد این عدم تفاوت میتوان بیان کرد، افزایش آگاهی دانش آموزان از راهبردهای یادگیری در طول زمان است. افزون بر این، در سالهای اخیر، تفاوت های جنسیتی به واسطه علایق فرهنگی مشترک و ایجاد فرصتهای مساوی برای هر دو جنس، کاهش یافته است (۴۴-۴۵). این نتایج با نتایج مطالعه عبد خدایی و همکاران و مطالعه کرمی مطابقت ندارد (۳۷ و ۱۵). همچنین مطالعه Clifton et al و Sheard et al / استفاده بیشتر دختران نسبت به پسران در رابطه با راهبردهای یادگیری بوده است. در حالی که مطالعه نوریان و همکاران نشان داده شد که بین

دانشجویان دختر و پسر در این زمینه تفاوت وجود داشت و دانشجویان پسر در تمرکز حین مطالعه، مدیریت زمان و درک مطلب به طور معنا داری وضعیت بهتری نسبت به دانشجویان دختر داشتند (۳۶-۳۵-۳۸).

نتایج مطالعه نشان داد که تفاوت معناداری در میزان استفاده دانشجویان در ورودی های مختلف وجود نداشت و این مسئله حاکی از این است که تحصیل در دانشگاه نتوانسته است در دانشجویان استفاده از مهارت های مطالعه و یادگیری را ایجاد نماید و این خود نشان دهنده لزوم ارائه برنامه های آموزش ویژه و حتی واحد درسی در این حوزه برای دانشجویان می باشد. این نتایج با مطالعه عبد خدایی و همکاران از این نظر که در مطالعه آنها نیز بین استفاده از راهبردهای یادگیری وسالهای مختلف تحصیلی ارتباط معناداری به دست نیامده است همخوانی دارد (۱۵).

نتایج مقایسه راهبردهای یادگیری در دانشجویان استعداد درخشان و غیراستعداد درخشان بیانگر این است که دانشجویان استعداد درخشان از راهبردهای دانشی به طور معناداری بیشتر از دانشجویان غیر استعداد درخشان استفاده می نمایند. ولی در استفاده از راهبردهای فرادانشی و انگیزشی تفاوت معناداری وجود ندارد. با توجه به اینکه راهبردهای بسط و سازماندهی، از زیرمجموعه های راهبردهای دانشی می باشند و می توانند در افزایش یادگیری دانشجویان نقش موثری داشته باشند این راهبردها به دانشجویان کمک می نمایند تا بین آنچه می دانند و آنچه که سعی می کنند یاد بگیرند، پلی برقرار نموده و از دانش قبلی و

تجارب، نگرش، باورها استفاده کرده و منجر به مهارت های استدلالی دانشجویان می گردد و دانشجویان معنایی را برای اطلاعات جدید می سازند. نتایج حاصله با مطالعه (Weinstein & Palmer 2002) و مطالعه کرمی مبنی بر اینکه دانشجویان قوی تر بیش تر از راهبردهای یادگیری استفاده می نمایند مطابقت دارد (۳۹ و ۳۷). همچنین این یافته ها با مطالعه عبد الرحیم مبنی بر اینکه که فراگیران سطوح بالا از راهبردهای شناختی استفاده می کنند مطابقت دارد (۴۰).

همچنین یافته های مطالعه ارتباط معناداری بین استفاده از راهبردهای فراشناختی و تحصیلات پدر، سال ورود و محل سکونت رانشان داد ($p < 0.05$). این نتایج با مطالعه پرویز و شریفی مبنی بر اینکه محل سکونت

در استفاده از این راهبردها موثر است و در آن مطالعه نیز ارتباط معناداری بین محل سکونت و استفاده از راهبردهای یادگیری مشاهده گردید مطابقت دارد (۴۱).

بر اساس نتایج، روش سازمان دهی از راهبرد های شناختی است که در مقایسه با تکرار و مرور ذهنی وبسط و گسترش معنایی، در یادگیری دانشجویان بهداشت محیط بیش تر مورد استفاده قرار گرفته است. این یافته ها با مطالعه صالحی و همکاران مطابقت ندارد زیرا در مطالعه صالحی و همکاران شیوه های تکرار و مرور ذهنی وبسط و گسترش معنایی بیشتر از شیوه سازماندهی مورد استفاده قرار گرفته شده است (۳۳). شیرازی در مطالعه ایی نشان داد که فراگیران در یادگیری دروسی مانند ریاضی از راهبرد شناختی سازمان دهی استفاده می کنند (۴۲). از آنجا که روش سازمان دهی با طبقه بندی، رسم نمودار و جدول سروکار دارد، احتمالاً در رشته بهداشت محیط بیش تر از سایر موارد راهبردهای شناختی مورد استفاده قرار می گیرد.

همچنین نتایج نشان داد که نظارت و کنترل از راهبرد های فرا شناختی در مقایسه با برنامه ریزی و نظم دهی بیش تر استفاده می گردد. نتایج پژوهش خیابانی نشان داد که فراگیرانی که به درس علاقه زیاد داشته و فهم آن برایشان مهم است از راهبرد فراشناختی کنترل و نظارت استفاده می کنند (۴۳). با توجه به اینکه در رشته بهداشت محیط نظارت و کنترل از موارد بسیار مهمی است که دانشجویان باید به آن توجه داشته باشند این نتایج با پژوهش خیابانی مطابقت دارد (۴۳).

نتیجه گیری

هدایت دانشجویان در تعیین هدف های واقع بینانه در سطح توانایی های خود و برنامه ریزی دقیق برای رسیدن به هدف ها از جمله راه های توسعه و تقویت راهبردهای یادگیری در دانشجویان می باشد. مهارت های فکری و راهبردهای ذهنی که دانشجویان در مطالعه و یادگیری از آن استفاده می کنند، قابل آموزش و یادگیری هستند و می توان راهبردهای یادگیری و مطالعه دانشجویان را از طریق آموزش اصلاح نمود. بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش می توان گفت دانشجویان از راهبرد های انگیزشی بیش تر از راهبردهای شناختی و فراشناختی دریادگیری بهره می برند. با توجه به تاثیرگذاری مهم و معنادار راهبردهای یادگیری در تقویت و توسعه انگیزه پیشرفت تحصیلی دانشجویان، پیشنهاد می شود که اعضای هیات علمی و برنامه

ریزان نظام آموزش با مبانی روانشناختی این راهبردها و چگونگی آموزش و تقویت آنها در دانشجویان در دوره های آموزشی و ضمن خدمت، آشنا شوند. همچنین لازم است باتدارک برنامه های درسی متناسب با مقتضیات شناختی و فراشناختی جذب دانشجویان، به مطالب درسی مورد نظر قرار گیرد. بدون تردید دستیابی به این مهم، مستلزم توجه و برنامه ریزی مراکز توسعه آموزش و دفاتر توسعه در دانشگاه های علوم پزشکی و در تدوین چشم انداز جامع نظام آموزش مبتنی بر آموزش خود تنظیم و خود محور می باشد. لذا از آنجا که راهبردهای یادگیری در موفقیت تحصیلی نقش مهمی دارند و موفقیت تحصیلی دانشجویان بهداشت محیط با سلامت جامعه ارتباط دارد، پیشنهاد می شود دانشجویان را هر چه بیش تر با این راهبردها آشنا نمود و ایشان را در استفاده مناسب از این راهبردها ترغیب کرد.

منابع:

۱- Belmont, JM. "Cognitive strategies and strategic Learning" American Psychologist. 1989;44(2):142-148.

۲- منصور، محمود. روانشناسی ژنتیک. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۷۸.

۳- Wang, MC. Geneva, HD. Walberg, H. " What helps student learns? Educational Leadership. 1992;50:47- 79.

۴- لورا، برک. روان شناسی رشد. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: ارسباران، ۱۳۸۳.

۵- سیف، علی اکبر. روش های مطالعه و یادگیری. چاپ پنجم. تهران: دوران، ۱۳۸۳.

۶- Meece, J. Blumenfeld, P. Hoyle, R. Student's gold orietations and cognitive engagment in clasroom activities. Journal of Educational Psychology 1988;80(4):415- 523.

۷- هترینگتون، ا. میویس پارک، اس وی. روانشناسی کودک از دیدگاه معاصر. ترجمه جواد طهموریان و همکاران. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۳.

8- Weinstein, GE. Mayer, RE. "The teaching of learning strategies". In: wittrock, MC. Handbook of Reserch on Teaching. Ed, CPP. New York: MacMillan; 1986. P.315- 327.

9- هرگنهان، بی آر. السون، متیواچ. مقدمه ای بر نظریه های یادگیری. ترجمه علی اکبر سیف. ویرایش هفتم. تهران: دوران، ۱۳۸۵.

۱۰- آشتیانی علی، مریم حسنی. مقایسه راهبردهای یادگیری در دانش آموزان موفق و ناموفق. دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، ۱۳۷۸: (۳)

۱۱- رضایی اکبر، سیف علی اکبر. نقش باورهای انگیزشی، راهبردهای یادگیری و جنسیت در عملکرد تحصیلی. پژوهشکده تعلیم و تربیت، ۸۲- ۱۳۸۱.

۱۲- کجیناف، محمدباقر. مولوی، حسین. شیرازی تهرانی، علیرضا. رابطه باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی. دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۲.

- ۱۳- رضایی اکبر، سیف علی اکبر . نقش باورهای انگیزشی ، راهبردهای یادگیری و جنیست در عملکرد تحصیلی . پژوهشکده تعلیم و تربیت ، ۱۳۸۴.
- ۱۴- عطار خامنه فاطمه، سیف علی اکبر . تاثیر آموزش راهبرد های یادگیری مطالعه فراشناختی بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان. پژوهشنامه مطالعات روانشناسی تربیتی علامه طباطبایی ، ۱۳۸۸: ۶(۹): ۷۴-۵۹
- ۱۵- عبد خدائی محمد سعید ، غفاری ابوالفضل . بررسی میزان استفاده دانشجویان از مهارت مطالعه و یادگیری و رابطه آنها وضعیت و سوابق تحصیلی آنها . دانشگاه فردوسی مشهد ، ۱۳۸۸: ۱۱(۲۶): ۲۹-۲۱۱
- ۱۶- نخستین گلدوست، اصغر. معینی کیا، مهدی. رابطه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی و راهبردهای انگیزش برای یادگیری با عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل. دانشگاه خوارسگان (اصفهان)، ۱۳۸۸: ۲۳(۲۳): ۱۰۰-۸۵
- ۱۷- مفتخری شیوا، حاجی میرزایی، اسد زاده حسن ، کریمی یوسف . اثر آموزش راهبردهای یادگیری (شناختی و فراشناختی) بر عملکرد و حافظه ی فعال دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر تهران . دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۹: ۶(۱۸): ۱۲۷-۱۰۳
- ۱۸- خورسندی فریناز ، کامکار منوچهر ، ملک پورمختار . رابطه پنج عامل عمده شخصیت و راهبرد های یادگیری خود-تنظیمی در دانش آموزان دختر و پسر دبیرستانی شهر اصفهان در سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ . دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۹.
- ۱۹- اکبری مهدی ، حاجی حسین نژاد غلام رضا ، طهماسبی آهنگرکلایی نادر . مقایسه راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان دارای توانایی علمی قوی و ضعیف در دانشگاه تربیت معلم تهران. دانشگاه تربیت معلم تهران، ۱۳۹۰.
- ۲۰- ترازوی زهرا، خادمی ملوک . اثر بخشی آموزش راهبرد های یادگیری و مطالعه در ارتقای خود پنداره دانش آموزان دارای اضطراب امتحان. دانشگاه الزهرا، ۱۳۹۱: ۲(۱): ۹۸-۸۰
- ۲۱- Zimmerman, BJ. Martinez-pons, N. Constrat validation of a strategy model of student self- regulated learning. Journal of Educational-Psychology 1988.
- 22- JMillis, B. Active Learning Strategies in Face-to-Face Courses. The University of Texas at San Antonio 2012.
- ۲۳-Pintrich, PR. 7DeGroot, EV. Motivational and self-regulated learning components of class- room academic performance. Journal of Educational Psychology 1990;82:33-40.
- ۲۴- موسوی نژاد، عبدالمحمید. بررسی رابطه باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیم داده شده با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان سال سوم راهنمایی. پایان نامه کارشناسی ارشد: دانشگاه تهران.
- 25-Asadzadeh H. Barresi rabeteye zarfiate hafeze faal va amalkarde tahsili mian daneshamozan paye sevom rahnamaeiey shahre Tehran. Faslname talim va tarbiat. 2010; 1(97): 53-70. [Persian].
- 26-. Shaabani H. Maharathaye amozeshi va parvareshi – ravesgha va fonone tadriss. Tehran: samt. 2003. [Persian]
- 27-. Rachal K C, Daigle sh, Rachal WS. Learning Problems Reported by College Students: Are They Using Learning Strategies? J instructional psychology. 2007; 34(4): 191-199.
- 28-. Corkett G K, Parrila R, Hein SF. learning and study strategies of university student who report a significant history of reading difficult. j Development Disabilities Bulletin. 2006; 34(1&2): 57-79
- 29-Flavell JH. Meta cognition and cognitive monitoring: a new area of cognitive development in quirty. American Psychologist. 1979; 34: 906-911.

30- Kimiaee SA, Gharib S. Relationship between learning strategies and attributing styles in students. *Journal of Behavioral Sciences*. 2009; 3(2): 99- 104.[Persian]

۳۱- یوسفی زهره. مقایسه راهبردهای یادگیری دانشجویان موفق و ناموفق رشته علوم پایه دانشگاه تهران. دانشگاه علامه باطبايي ۲۰۰۱

۳۲- ساکتی پرویز، پارسا عبدالله. بررسی روابط چند گانه ساخت و ساز گرایي در کلاس درس و شیوه اجرای برنامه ریزی رویکردهای تدریس و ارزیابی یا رویکرد های یادگیری دانشجویان در دوره های کارشناسی. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، ۱۳۸۳؛ ۲۶(۳): ۱-۲۳

۳۳- صالحی شایسته، یارقلی راحله، متقی مینو. رابطه راهبردهای یادگیری شناختی و فراشناختی با موفقیت تحصیلی در دروس نظری داخلی جراحی پرستاری. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، آبان ۱۳۹۲؛ ۱۳(۸): ۶۱۶- 628

34-Yip, M. C. W., & Chung, O. L. L. (2002). Relation of study strategies to the academic performance of Hong Kong University students. *Psychological Reports*, 1(90), 338-340.

35-Sheard, M. Hardiness commitment, gender, and age differentiate university academic performance. *British Journal of Educational Psychology*. 2009, 79(7): 189-204.

36-Clifton, R. A., Perry, R. P., Roberts, L. W., & Peter, T. (2008). Gender, psychosocial dispositions, and the academic achievement of college students. *Research in Higher Education*, 27(27), 676-687.

۳۷- کرمی، ابوالفضل. تدوین ابزار سنجش راهبردهای یادگیری و مطالعه و تعیین رابطه آن با پیشرفت تحصیلی. *مجله روانشناسی*. ۱۳۸۴؛ ۴۱(۱): ۳۶-۳۹۹

38-Nolen SB, Haladyne JM. Personal and environmental influences on students beliefs about effective study strategies. *Contemporary Educational Psychology*. 1990; 15(2): 116- 130.

39-Weinstein, C. E., & Palmer, D. R., (2002). LASSI user's manual: Learning and study skills inventory (2nd Edition). Clearwater, FL.: H & H Publishing, Inc. pp. 4-28.

40-Abdulrahim H, Mohd Najib G, Ahmad Johari S, Sohaila Binti A. The cognitive and meta cognitive reading strategies of founda course students in teacher education institute in Malaysia. *European Journal of Social Sciences*. 2010; 13(1): 1- 12

41-Parviz K. , Sharifi M. relationship Cognitive and metacognitive strategies with academic achievement of high school students in urban and rural areas. *Journal of Learning Strategies*, 2011, 4(1)

42-Shirazi Tehrani A R. Barresi rabeteye bavarhaye angizeshi va rahbordhaye yadgiri khod tanzimi ba amalkarde tahsili daneshamozan dokhtar va pesare dabirestanhaye shahre Isfahan [dissertation]. Isfahan: daneshkadeye ravanshenasi va olome tarbiyati, daneshgahe Isfahan; 2002.[Persian]

43-. Khiyabani N. Barresi maghayeseye bavarhaye hosh va jahatgiri hadaf ba rahbordhaye yadgiri va movafagiat tahsili dar daneshjoyane dokhtar va pesare reshtehaye ravanshenasi va olome tarbiyati daneshgahhaye Tehran [dissertation]. Tehran: daneshgahe Tehran; 2001.[Persian]

۴۴- صمدی معصومه. بررسی خود تنظیمی یادگیری دانش آموزان ووالدین: مطالعه نقش جنسیت و عملکرد تحصیلی. *مجله روان شناسی وعلوم تربیتی*، ۱۳۸۳؛ ۳۴(۱): ۱۵۷

۴۵- ضیا حسینی سیدمحمد، صالحی، محمد. بررسی رابطه بین انگیزه و راهبردهای یادگیری زبان. *ویژه نامه پژوهش زبان خارجی*، ۱۳۸۶؛ ۴۱(۱): ۸۵-۱۰۸

